

LOMMEN

Växjö Fågelklubb

Vintern/
Våren 2012

Nr 159

Bruntrast, Bergkvara

Foto: Thomas Hultquist

**INNEHÅLL:
PROGRAM VINTER/VÅR 2012**

RESULTAT AV UGGLEINVENT 2011

NORDVÄST SKÅNE 29 OKT.

NOTISER

STYRELSENYTT

**DAGEN DÅ DET OMÖJLIGA
INTRÄFFADE...**

**SYNPUNKTER PÅ ÖVER-
SIKTSPLANEN 2011**

BOKTIPSET

Lommen

Vår medlemstidning Lommen kommer ut med fyra nummer per år - januari, mars/april, augusti samt okt/nov. Ansvarig utgivare är: Therese Petersson, Kristina Nilssons v. 7A 352 39 Växjö.

Här hittar ni oss:
www.kofnet.org/vfk/

Växjö Fågelklubbs styrelse

Ordförande	Johannes Rydström	Tfn. 073-525 97 10
V.ordförande	Ewa Söderberg	Tfn. 77 03 58
Sekreterare	Mats Henriksson	Tfn. 636 01
V.sekreterare	Ola Österström	Tfn. 76 17 66
Kassör	Jan Kellerth	Tfn. 212 90
Bibliotek	Christer Wendeler	Tfn. 168 57
Ledamot	Örjan Alering	Tfn. 77 79 34
Lommen	Therese Petersson	Tfn. 390 41
Suppleant	Fredrik Alering	Tfn. 073-387 77 88

Växjö Fågelklubbs redaktionskommitté

Therese Petersson (sk)	Tfn. 390 41
Mikael Persson	Tfn. 102 68
Christer Wendeler	Tfn. 168 57

**Bidrag till Lommen kan skickas på e-mail:
teleborg71@yahoo.com**

VFK: s Ungdomskommitté

Ola Österström (sk)	Örjan Alering	Johannes Rydström
---------------------	---------------	-------------------

Medlemsavgift

Betalas in på föreningens bankgiro 724-9667. Avgiften är **endast 115 kr** för 2012. Har du inte fyllt 25 så betalar du bara 50 kr. Dessutom finns en familjemedlemsavgift på 10 kr.

Klubblokal

Ligger i en kvarterslokal på Slättervägen 39 (Västra Teleborg). I lokalen finns ett litet utrustat kök, samt en större samlingslokal för våra bildvisningar. Filmduk och projektor saknas. Hitta dit: Om du kör söderut längs Torparvägen tar du höger på Skördevägen där du kan parkera utmed gatan eller längst ner på denna gata. Följ sedan cykelvägen. Ingång sö gaveln. Hittar du inte till lokalen, kontakta kvällens värd.

Exkursioner

Fågelklubbens utflykter (exkursioner) vänder sig till såväl nybörjare med ett allmänt naturintresse som till garvade skådare. Oavsett kunskapsnivå är du hjärtligt välkommen på föreningens aktiviteter. Meningen är att en exkursion skall ledas av två kunniga fågelskådare. Vi försöker att informera i programmet om utflykterna när du kan förvänta dig ett lugnt tempo eller ett lite högre sådant. När vi är ute måste man ha lämpliga kläder och bra skodon. Tag också med kikare, rejält med fika samt något att sitta på. "Utan en välputsad kikare och ett par rejäla salamimackor blir inte exkursionen lyckad" är en gammal, välkänd devis i vår förening. Om något är oklart inför exkursionen, kontakta då ledarna eller någon i styrelsen.

Milersättning

I största möjliga mån samåker vi på våra utflykter. Naturligtvis delar vi på resekostnaderna. Bilersättningen är 18 kr/mil och bil, vilket motsvarar den skattefria ersättningen, betalas av deltagarna.

SÅ HÄR GÖR VI PÅ LÅNGRESOR

På våra längre exkursioner försöker vi alltid att åka minibuss. På exkursionerna får du ett inbetalningskort av ledarna, som du använder för att betala kostnaderna för busshyran till fågelklubben. Tvingas vi köra med egna bilar så tillämpas samma ersättning som vid kortare exkursioner d v s 18 kr/mil och bil, vilket motsvarar den skattefria statliga bilersättningen. Ungdomsrabatt eller ungdomspris tillämpas på våra långresor. Ungdomar är personer som inte fyllt 18 år. Rabatten är högst 50 % på de fasta kostnaderna (bilhyra, bensin, övernattningskostnader etc.), inte på matkostnader. Rabatten utgår med en högsta summa. Denna anges vid respektive resa. Vid många anmälningar delas rabatten lika mellan alla deltagande ungdomar.

PROGRAM VINTER/VÅR 2012

"SMÅ NÄRA MÅL" är en satsning på exkursioner i närområdet (upp till ett par mil från Växjö). Det här är en form av utflykt som kan passa många: några timmars naturupplevelse och fågelskådning på bekvämt avstånd och med erfarna ledare som kan berätta vilka fåglarna är.

I Växjös närhet finns många fina fågellokal; både kända och mer obekanta. Längre fram i vår kommer vi att fortsätta med att erbjuda guidningar till några av dessa smultronställen.

"Dåligt väder" innebär bara att man behöver gardera sig med passande kläder. Det behöver inte alls innebära att man ser lite fåglar. Tvärtom! Många gånger är det så att regn och rusk tvingar mängder av sträckande fåglar att rasta på t.ex. Bergundasjöarna, Bergkvarasjön eller Växjösjön. Vi åker gemensamt till någon/några platser där vi bedömer att de bästa förutsättningarna finns för fina fågelupplevelser. Därför bestämmer vi inte alltid i förväg vilken lokal vi åker till.

OBS!!! Samlingarna vid våra utflykter är nu vid Citygross!!! OBS!!!

Inställda aktiviteter

Tyvärr finns det alltid en risk att en exkursion eller inneträff måste inställas på grund av extremt dåligt väder, sjukdom eller av någon annan oförutsägbar anledning. Gäller det någon aktivitet som du inte behöver anmäla dig till och du är osäker kontakta då gärna någon av ledarna. Information kan också finnas på hemsidan www.kofnet.org/vfk/

Har du frågor om eller synpunkter på programmet, önskemål om kommande utflykter så hör av dig till **Christer Wendeler tel. 16857** eller e-post christer.wendeler@gmail.com

LÖRDAGEN DEN 4 FEBRUARI, HELDAGSUTFLYKT TILL SÖDRA SMÅLANDSKUSTEN

De senaste åren har resmålen för de tidiga vinterresorna varit till kusterna vid Blekinge och Skåne och nu siktar vi på kusten i södra Småland.

Vi hoppas på en "lagom" sträng vinter där isarna ligger och det finns öppet vatten vid hamnar och utlopp som kan locka mängder med fåglar som änder, doppingar, rovfåglar och andra övervintrande arter.

Vi reser tidigt på morgonen och kommer hem på kvällen. Utrusta dig med varma kläder och mat för dagen.

Anmälningar en vecka innan avfärd

Samling vid CityGross

Ledare: Johannes Rydström 073-525-97 10

Alfågel är en av våra övervintrande arter vi har chans att se längs Smålandskusten.

Foto: Roland Ylvén

TISDAGEN DEN 21 FEBRUARI, INNEMÖTE; NORDAFRIKA BILDVISNING MED OLA BONDESSON

Ola har anordnat ett flertal resor till Marocko och Tunisien i AviFaunas regi. Senast till Marocko årsskiftet 2010 - 2011. Här finns ett otroligt varierat landskap: snöklädda berg, djupa raviner, myllrande våtmarker, vidsträckta havsområden,

sand- och stenöknar. En av världens mest hotade fågelarter, eremitibisen, ett flertal osannolikt vackra stenskvättor, svartvingade glada, berberfalk, atlassångare, diademrödstjärt är bara ett litet urval av alla endemiska och karismatiska arter som man har stora möjligheter att hitta här. Kort sagt ett paradiset för fågelskådare! Med Ola som ciceron och fotograf är det här en kväll som man inte får missa!

Kronflyghöns

Foto: Ola Bondesson

**Kvällens värd: Christer
Wendeler**

**Samling: Slättervägen 39 kl.
18:30**

LÖRDAGEN DEN 17 MARS, SMÅ NÄRA MÅL

Vem vågar sia om hur långt våren har kommit i mitten av mars? Kanske ligger snön meterdjup? Kanske blommar blåsipporna? Hur som helst har dagarna blivit längre och vi ger oss ut för att ta reda på hur långt fåglarna har det med sina vårkänslor. Förra året hade t.ex. sånglärka, trana, skogssnäppa, strandskata, enkelbeckasin, stare och tofsvipa hittat hit. Flera arter gäss som spetsbergsgås, bläsgås, grågås och kanadagås rastade vid Skye och pärluggla, kattuggla och sparvuggla spelade. Våra ärrade exkursionsledare tar er med till några av sina favoritlokaler. Halvdagsutflykt.

Ledare: Mats Henriksson tel. 636 01, Per Forsberg, Johan Sandström
Samling vid City Gross 07:00

LÖRDAGEN DEN 14 APRIL, SMÅ NÄRA MÅL

Nu får vi tro att våren har kommit på allvar. Det blir roligare för varje dag efterhand som vårfåglarna anländer, antingen för att stanna eller dra vidare som ringtrast, blå kärrhök, stenfalk och vinterhämling. Runt samma tid 2011 finns redan rapporter om snatterand, storlom, sjöorre, lövsångare, gransångare, sädesärta, fiskgjuse, brun kärrhök, rödstjärt och stenskvätta. Så nu är det en fantastiskt bra tid att ge sig ut. Våra excellenta guider hjälper er att hitta rätt. Halvdagsutflykt.

**Ledare: Johannes tel. 0735 25 97 10
Tomas, (Örjan och Fredrik Alering)
Samling vid City Gross 05:30**

*Gärdsmygen sjunger ut vårens budskap.
Foto: Christer Wendeler*

LÖRDAGEN DEN 21 APRIL, BLEKINGE, HELDAGSUTFLYKT

Vårt grannlandskap i öster har mycket spännande fågelskådning att erbjuda. Kanske reser vi dit för sällan. Den här dagen ska vi råda bot på det och utforska en del av Blekinges gröna pärlor. Vi reser tidigt på morgonen och kommer inte hem förrän det blir mörkt. Anmälningar senast en vecka innan avfärd. Tag med mat för dagen.

**Ledare: Jan Kellerth tel.
212 90, Örjan Alering
tel. 77 79 34
Samling vid City Gross.
Tid meddelas vid anmä-
lingen.**

Kensk tärna

Foto: Roland Ylvén

LÖRDAGEN DEN 5 MAJ, BIG SIT

Mer info i nästa nummer

Så här skönt kan man ha det på Big Sit! Boka in den 5 maj i almanackan.

Foto: Johannes Rydström

SÖNDAGEN DEN 6 MAJ, FÅGELSKÅDNINGENS DAG BOKHULTET/HUSEBY

Ledare: Christer Wendeler, Mats Henriksson

Samling Biparadiset 08:00

Mer info i nästa nummer

LÖRDAGEN DEN 26 MAJ, SMÅ NÄRA MÅL

Ledare: Ola Österström tel. 76 17 66 och Uno Petersson

Samling vid City Gross

Mer info i nästa nummer

LÖRDAGEN DEN 2 JUNI, ÖLAND

Anmälningar senast en vecka innan avfärd

Ledare: Mats Henriksson tel. 636 01 och Christer Wendeler tel. 168 57

Samling 04:00 vid City Gross

Mer info i nästa nummer

RESULTAT AV UGGLEINVENTERINGEN 2011

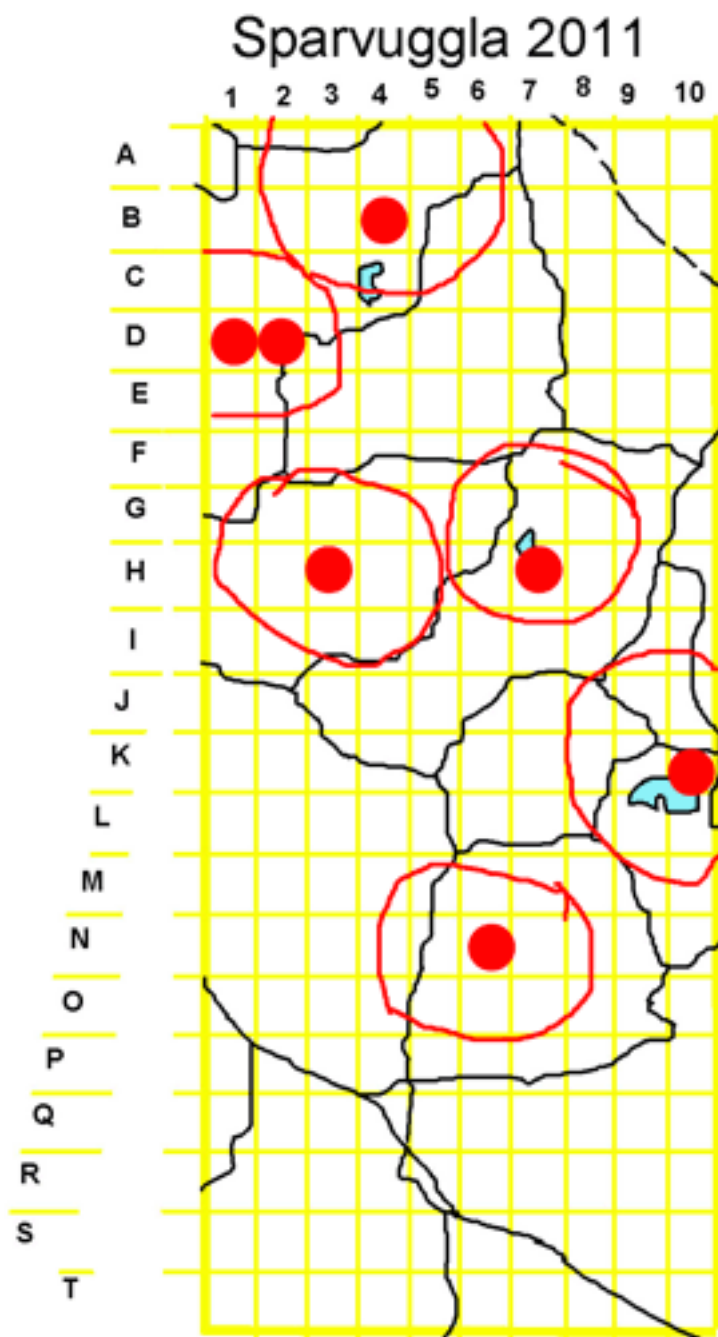
Inventeringen av sjungande ugglor i milrutan sydost om Växjö genomfördes 1 – 28 mars. Vintern var både snörik och kall så snö fanns kvar första halvan av månaden. Isarna låg till slutet av månaden. Tyvärr lyckades vi inte heller detta året lyssna av hela milrutan. 24 sträckor av 52 har avlyssnats vilket bedöms innebära att 60% av ytan täcks in. 17 personer har deltagit. Tack för era insatser!

Sparvuggla

Man kan urskilja sex revir sparvuggla vilket motsvarar knappt 10 revir/100 km². Det är samma antal som förra året och helt nära medel för hela perioden 1994 – 2011. Det innebär också att det tycks vara ungefär tre kilometer mellan varje revir vilket gör att sparvugglan är den näst vanligaste ugglan efter kattugglan.

Sparvuggla är den näst vanligaste ugglan i milrutan. Foto: Roland Ylvén

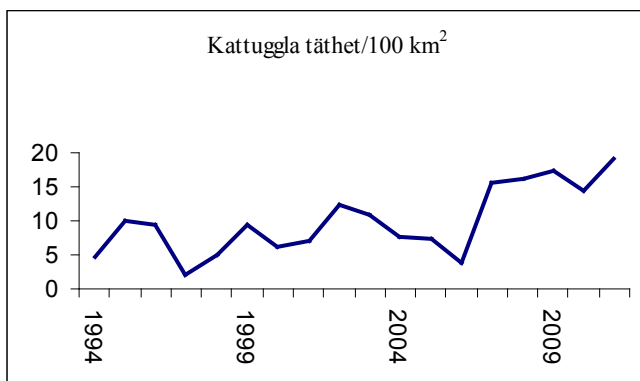
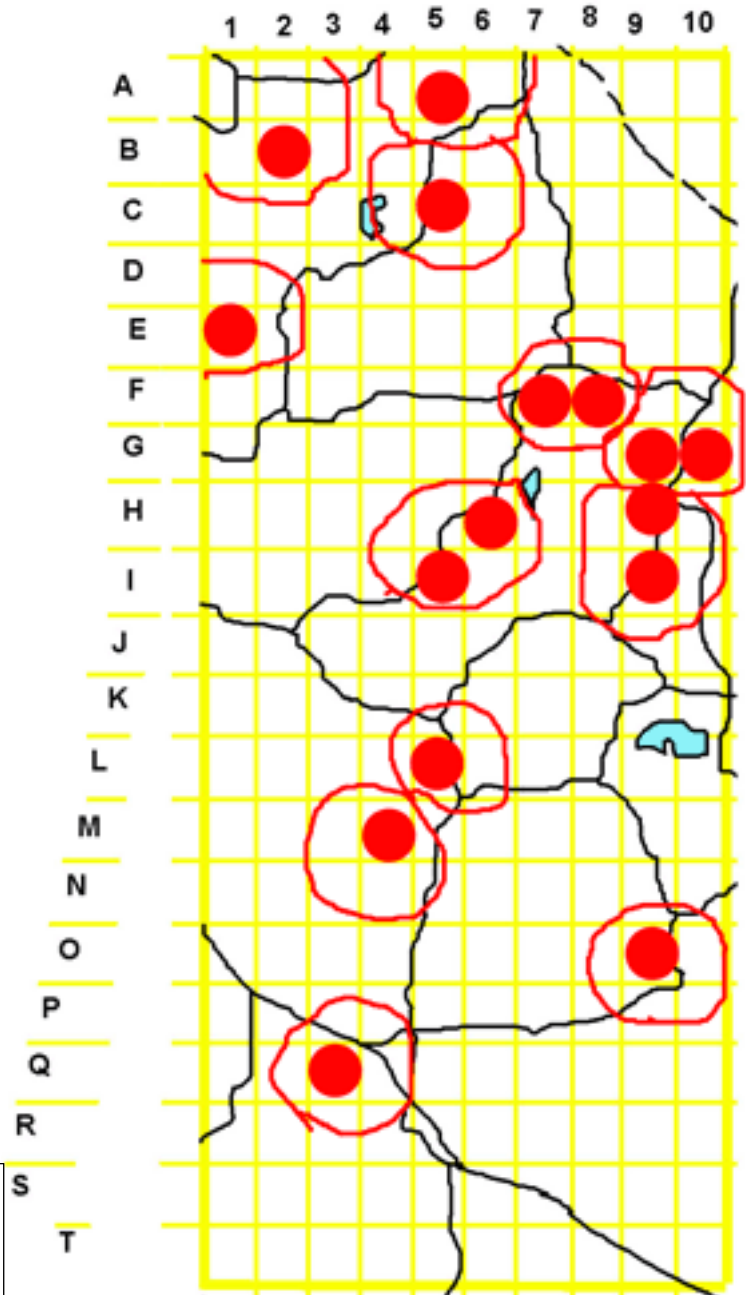
Kattuggla

Årets resultat för kattugglorna är det hittills högsta med tolv påträffade revir. Det motsvarar 19 revir/100 km². De fem senaste åren har varit artens bästa sedan starten. Medelvärdet för de fem senaste åren är mer än dubbelt så högt än medelvärdet för åren 1994 – 2006. Har de stora stormhyggena gynnat kattugglorna? De två senaste kalla vintrarna tycks inte ha reducerat populationen.

Kattuggleunge, Kvarnamåla 1 juni 2011
Foto: Roland Ylvén

Kattuggla 2011

Pärluggla

En sjungande pärluggla innebär ännu ett år med väldigt få exemplar. Arten saknas nästan i milrutan! Det är intressant att på Svalan se att pärlugglan är talrikare i nordöstra delen av Kronobergs län. Vad saknas?

Hornuggla

Årets enda hornuggla sjöng på en gammal lokal i Hörda nära Ingelstad. Arten är svårfunnen vid den här tiden på året så den kan nog vara vanligare i milrutan än vad inventeringen visar på.

Roland Ylvén

Hornuggla, Odensvalahult 2 juni 2010

Foto: Roland Ylvén

NORDVÄSTSKÅNE 29 OKTOBER

Området runt Skälderviken och Bjärehalvön var dagens mål. Vi var tolv skådare som sömn-druckat stapplade ut i Båstads hamn i gryningen. Redan vid första morgonkaffet siktades den hona vit-nackad svärta som funnits på lokalen ett par veckor. Den låg en bit söderut och födosökte med en bergandshona och några knipor. Ribban lades högt från första början och det första av resans trettiotalet kryss för gruppen var i hamn! Under frukosten sågs och hördes även en kungsfiskare som pilade fram och tillbaka mellan hamnen och stranden. Det var svårare att leta alkekung utmed kajkanter och under bryggor. Någonstans fanns den men vi kunde inte hitta den. Båstad bjöd även på en del änder, smålommar och alkor. En gråhakedopping fiskade utanför piren och bland husen sågs sädesärta, sidensvansar och järnsparv. Vi tog farväl av hamnen med överflygande vinterhämpling och stenknäck och förflyttade oss några kilometer till Kattvik. Solen sken och vi gick en skön promenad västerut längs klapperstensstranden. Långt bort i horisontlinjen fiskade två havssulor. Enstaka alkor flög förbi och ett mjukt drillande avslöjade två snösparvar. Det fanns även skärpiplärkor bland stenarna och från trädgårdarna lockade gransångare och gärdsmyg.

Morgonen var underbar, men nu började det mulna på och successivt blev allt gråare, fuktigare och disigare. Det hämmade dock inte skådandet, nästa anhalt var Torekov! Ett kortare fikastopp vid revet gav bläsänder, krickor, rödbena, ängs- och skärpiplärkor. Steglitser flög förbi liksom snösparv och starar. Vid skären väster om Torekovs hamn hade vi en gyllene timme med hela nio toppskarvar varav två ungfåglar. Vi hittade både svarthake-och gråhakedoppingar bland vågorna och en biffig, ung pilgrimsfalk drog förbi på nära håll. Vi började fundera på att återvända till bilarna när Johannes vrålade: ”SVART-NÄBBAD ISLOM!”.

Modeordet Jadang! låg på allas läppar när den gamla fågeln i nästan full sommardräkt sträckte mot sydväst alldeles utanför skarvskäret. Gladast var nog Janne som därmed nådde upp till 300 arter i Sverige.

*Spaning från Kattvik där vi såg havssulor och alkor.
Foto: Christer Wendeler*

Storlabbe som frossar på de delikata resterna av en tumlare. Vi själva nöjde oss med våra egen medhavda matsäckar.

Foto: Christer Wendeler

Vi hade redan insett att det här var en dag med flyt, när vi rullade in på en parkering vid Skälder-viken utanför Stora Hult, Vejbystrand. Här hade en tumlare slutat sina dagar och låg som åtel i tångbanken. En ung storlabbe som funnit den lät sig beskådas på extrema närhåll. Hur den kunde skilja på kadavret och alla tångdoftande fotografer som ålade omkring detsamma lyckades vi aldrig begripa. Andra muntrationer som bjöds på här var bl.a. en liten flock tordmule som fiskade helt nära stranden och en storfalk som snabbt passerade. En grupp danskar hävdade bestämt att det var en jaktfalk, men vi kände oss osäkra och lämnade den obestämmd.

Dagen hade nu passerat kulmen, men vi hade ett par stationer kvar. Söder om Mölle bildade vi skallgångskedja och traskade fram och tillbaka över en ganska stor stubbåker. Till slut hade alla fått se och höra den större piplärka som rastade bland ängspioplärkor, vinterhämplingar och finkar. Från lövskogen mot Kullen ropade en spillkråka. Resan rundades av i Lerhamn, norr om Höganäs, med fika, vila och oorganiserade strövtåg. Det resulterade i ytterligare några resarter som enkelbeckasin, taltrast och sävsparv. Vi såg även tre sena stenskvättor. Senare hörde vi att det funnits ovanligt många kvardröjande skvättor (ca 30) utmed hela västkusten denna dag.

Vi har haft tur med våra senhöstexkursioner det senaste åren och alla deltagarna var överens om att denna tur var verkligen inget undantag! Vi stannade på 79 arter och russinen i kakan var många!

Mats Henriksson

Fotnot: Sedan denna text skrivits har Mats kunnat studera foton på storfalken - det var en jaktfalk!

NOTISER

Nytt fågeltorn

Att titta på fåglar från ett fågeltorn är ett trevligt och bekvämt sätt att komma närmare fågellivet utan att störa allt för mycket. Till glädje för Växjö's alla naturintresserade har nu Bokhultet fått sitt första fågeltorn. Tornet ligger fint beläget vid vasskanten strax väster om bäckmynningen längst in i Kassaviken, mindre än 100 meter söder om skjutvallen vid Bäckaslövs våtmark. Parkera bilen vid Biparadiset och du har sedan en fin promenad bort till tornet. Till våren kommer den här viken att sjuda av liv och besökaren kan förväntas få en nära inblick i flera vasslevande fågelarters häckningsbestyr. Skäggdopping, rörsångare och sävsparv är exempel på arter som trivs i den här miljön. Tidigare år har den exotiska kungsfiskaren setts fiska i bäckmynningen och med lite tur finns chansen att den dyker upp. Med en tubkikare

finns det möjlighet att studera fåglarna som lever lite längre ut i Södra Bergundasjön. Under häckningssäsong fiskar fiskgjusen ofta i viken och på skären utanför viken häckar fisktärna och skrattmås. På hösten och vintern kan man se storskrake, häger och havsörn som alla dras till den fiskrika sjön.

Ett stort plus med tornet är att det är anpassat för barn genom att det har gluggar i barnhöjd så att dessa lättare ska kunna kika ut och följa fågellivet. Det gör också tornet till ett mycket lämpligt besöksmål för daghem och skolor.

Fågelkurs för barn

Till våren, i april, startar Växjö Fågelklubb sin första fågelkurs för barn i åldrarna 6-10 år. Vi hoppas på så sätt att tidigt kunna förankra ett fågel- och naturintresse som förhoppningsvis sedan håller i sig till vuxen ålder. Barnen kommer att få lära sig att till utseende och läte känna igen de vanligaste fåglarna i olika typer av miljöer. Vi kommer därför att besöka såväl lövskogen, barrskogen, våtmarken som sjön. Som kursmaterial kommer vi att använda den sjungande fågelboken "Fågelsång" där man också kan höra hur fåglarna låter när de sjunger.

Kursen är för närvarande fulltecknad men det går bra att anmäla sig som reserv ifall det blir några avhopp fram till kursstart.

Ta chansen att njut av fishtërnas eleganta flykt från Bokhultets nya fågeltorn. Foto: Johannes Rydström.

Vinterrallyt 2012

Sammanlagt sex lag med femton deltagare kryssade runt på vinterartrallyt som gick av stapeln den 7 januari. Dagen innan hade en bruntrast lägligt dykt upp vid Bergkvara och denna kryssades självklart av samtliga lag. Andra arter som de olika lagen hittade var spetsbergsgås, bläsgås, salskrake, skäggdopping, järpe, fjällvråk, röd glada, sparvuggla, kattuggla, turkduva, sånglärka, dubbeltrast, rödhake, sädesärta, ängspiplärka, varfågel, bändelkorsnäbb, steglits och sävsparv. Sammanlagt sågs 74 arter under dagen och det lag som segrade bestod av Johan Sandström, Per Fogelström och Thomas Hultquist. 60 arter lyckades de skrapa ihop medan laget på andra plats, Johannes Rydström och Ronny Johansson, följde tätt efter med 59 arter. Dagen avslutades med gemensam artgenomgång och pizza i klubblokalen.

*Steglits var en av de arter som många lag prickade in.
Foto: Johan Sandström*

BIBLIOTEKET

Eftersom vi blivit uppsagda från vår klubblokal har vi tvingats banta ner vårt bibliotek. Det ryms nu i ett skåp som står i Christer Wendelers källare på Skogsgatan 11. Den som vill låna kan kontakta honom på tel. 168 57

STYRELSENYTT

På styrelsemötet den 8 november diskuterade och beslutade vi om följande:

- **EKONOMI:** Vi har fått 90.000 kr i LONA-bidrag och ytterligare 25.000 är att vänta. Mats har beställt HBW för en kostnad av ca 1500 kr. Vår kassör ska beställa ett digitalt bokföringsprogram inklusive medlemsregister för 2 225 kr 1:a året, sedan 1 100 kr/år.
- **GRÖNA PÄRLOR:** Vi bör ordna en träff med politikerna igen i slutet av januari för att lobba för våra förslag. Ola Bondesson och Roland Ylvén bör vara med. Ewa tar på sig att planera in ett möte. Klubben har inte blivit tillfrågad angående kommunens nya översiktsplan. Varför? Vi undersöker om vi kan ha synpunkter på översiktsplanen i efterhand?
- **LOMMEN:** Sista numret är tryckt på kommunens föreningservice tryckeri. Möjligen kan vi få motsvarande service från Idé- och kunskapscentrum Kronoberg, dock något dyrare. Privat tryckeri kostar ca 5000 kr/nummer exklusive utskick. Therese går på extra årsmöte i Föreningsrådet den 5 december. Christer kollar med Bergundaskolan och Ewa med Studieförbundet.
För våren skickar vi ett brev med program och information om att läsa på vår hemsida samt önskemål om mailadresser plus ett inbetalningskort för 2012.
Årsmötet får ta ställning till tre förslag:
 - a/ fyra nummer papperslom/år med lämplig höjning av medlemsavgift.
 - b/ två nummer/år med ev låg höjning av medlemsavgift?
 - c/ hel övergång till digital Lommen på hemsidan.
- **BOKHULTET:** Christer räknar med att vara klar i december.
- **LIDHEM:** Roland och Ronny är ombedda att diskutera röjning runt Djurle våtmark med markägare.
- **BARN:** Ewa och Therese startar barncirkel (fullteknad!) i början av april. Dagensprojektet är aktivt med 3 dagis och två matningsställen. Holkprojekt planeras. Eventuellt kommer Rolf Genestig att göra något med Bokelundsskolan.
- **LOKALEN:** Bildduken är uppsatt.

Therese Petersson

DAGEN DÅ DET OMÖJLIGA INTRÄFFADE OCH INGENTING LÄNGRE VAR SOM FÖRUT.

”Titta, ser du att jag får gåshud nu när jag pratar om det”?

”Ja, det är ju inte klokt, men jag förstår känslan lite nu när du berättar för mig”.

Så lät det på jobbet fredagen 6 januari. Dagen började med att jag körde en rekrunda utanför Växjö stad på förmiddagen, innan det var dags för mig att bege mig till arbetet.

Inför det klassiska januarirallyt, som jag själv tyvärr inte kunde delta i, tänkte jag försöka hjälpa till med lite information genom att kolla upp några lokaler. Samtidigt är man ju alltid lite extra taggad så tätt efter nyår. Jag började ute på Norremarks soptipp där ett duvhökspar seglade runt i den friska nordanvinden, en steglits kalasade i det lilla kardborrebeståndet uppe på sluttningen, och ett gäng gråsiskor surrade förbi. Innan jag satte mig i bilen för att köra vidare hördes även en vårpigg talltita sjunga från skogsbrynet – en bra start!

Ett snabbstopp vid Domfälle rör blev resultatlöst vad gäller de bändelkorsnäbbar jag hade hoppats på. Ok, jag hinner med Marklanda med innan jag måste dra mig hemåt, tänkte jag. Eller vänta, förresten, Bergkvara kanske kan bidra med något, slog det mig och jag svängde ned mot godset. I mina tankar hade jag lagt ribban högt och jag drömde om att slita fram en tamduva, eller kanske till och med en kanadagås.

När jag spanade av området runt stallarna for tankarna iväg, svart rödstjärt vore ju faktiskt inte helt otroligt någon gång en mild vinter som denna. Jag såg sedan att det låg ett gäng med trutar nere i sjön och att det hoppade en hel del trastar på fältet intill sjökanten. Bara massa gråtrutar och björktrastar hann jag tänka. Men vad tusan – nej det kan inte stämma – det ser ju ut som en bruntrast! Trasten syntes halvbra några gånger innan den skymdes av en gräsvall och ett staket. Pulsen hade nu rusat iväg rejält. Avståndet var drygt 350 meter och jag kände att jag ville komma närmre. Jag svängde runt bilen på vägen och drog ned till det vinterstängda Svenska Tantens Café. Jag formligen flög ur bilen, lite lätt darrig, och började spana av fältet. Jag var verkligen på hjälpänn. Först fick jag in en stare och hann tänka att det var ju lite kul, sen en björktrast, och en björktrast till, sen helt plötsligt ser jag den. Herre gud här kommer den ju, minns jag att jag tänkte. Bruntrasten kom flygande rakt mot mig från bortre kanten av fältet och landade helt öppet. En överklighetskänsla svepte över mig och jag rusade bort mot bilen för att slänga ett öga i fågelboken, bara för att konstatera att jag verkligen hade sett rätt.

Bruntrasten till höger sällskapade med björktrastar.

Foto: Thomas Hultquist

Jag ringde därefter till Johannes, som jag visste var ute och skådade fågel med Ronny, och frågade med lätt exalterad och skärrad röst ”Var är ni någonstans”?

Johannes, som förmodligen hörde på min röst att det här inte var ett vanligt samtal, svarade lite oroligt ”Högnalöv”.

”Ok, vet ni vad jag har hittat”? Johannes har i efterhand berättat att tankar om tretåig mås och hökuggla hann passera förbi innan han fick fram ”Nää, vad då”?

Konversationen löpte vidare ungefär så här:

”En bruntrast vid Bergkvara, ni måste komma hit fort”!

”Du skojar”?

”Nej! Det är sant, skynda på”!

”Fy fan, vi kommer”!

De snabbaste Växjöskådarna var på plats ungefär en kvart efter första larmet och mer folk strömmade till hela tiden. Bruntrasten var kvar fram till och med måndag eftermiddag och kunde avnjutas av hundratals tillresta skådare. Jag vill passa på att rikta ett tack till Rikard Ek och Pierre Unge som drog igång microbirding.se, en satsning som verkligen har lyft skådningen i hemmamarkerna. Idogt slit i fält med lågt ställda mål lönar sig!

Växjö Fågelklubb är allvarligt oroad över den exploatering av bostäder och tillhörande infrastruktur som planeras i många av Växjös "gröna" och natursköna områden. Därför lämnade vi in en skrivelse med våra synpunkter på kommunens översiktsplan 2011. Så här lyder den:

SYNPUNKTER PÅ VÄXJÖ KOMMUNS ÖVERSIKTSPLAN 2011

Vi hoppas att våra synpunkter på den kommande översiktsplanen i någon mån kan bidra till att Växjö ska lyckas i sin vision att: "... på alla plan leva upp till epitetet Europas grönaste stad." Vi tänker då främst på de områden som är skyddade med det uttalade syftet att arterna där ska kunna fortleva i livskraftiga bestånd och som kräver speciell hänsyn och kunskap för att detta ska lyckas.

I översiktsplanen ges bedömningar av hållbarhetskonsekvenser ur olika perspektiv och vi avser att kommentera en del av dessa som gäller avsnittet " **Naturområden och biologisk mångfald**" där den sammanvägda bedömningen lyder: " *Planförslaget innebär varken ett motverkande av eller medverkande till en hållbar utveckling för naturområden och biologisk mångfald.*"

Internationell forskning

För ett av de allra viktigaste naturreservaten, Bokhultet, gör vi en helt annan bedömning. De omfattande utbyggnadsplanerna kommer att medföra en fortsatt negativ utveckling för växt- och djurlivet. Bedömningen gör vi bland annat med stöd av internationell forskning om gröna korridorer (1) och om effekter av placeringen av bostäder i omedelbar närhet av skog(2). För det första riskerar Bokhultet att drabbas av det som kallas fragmentisering, det vill säga att området blir isolerat på grund av att de naturliga korridorer som möjliggör rörelser mellan olika habitat försvinner. Följden blir att arter riskerar att på sikt dö ut i det isolerade området. För det andra visar forskning att placering av hus intill skog medför en minskning både av antalet arter och av antalet individer, speciellt när det gäller flyttande fåglar.

Svensk forskning

I Sverige har Naturvårdsbiolog Maria Thorell vid Göteborgs universitet undersökt hur ett 50-tal naturreservat påverkas av omgivande verksamheter och säger så här i en intervju i Växjöbladet/Kronobergaren nr 45 8-14 november 2002 angående Bäckaslövsvisionen och placeringen av bostäder vid gränsen av reservatet:

1. A Meta-Analytic Review of Corridor Effectiveness. Lynne Gilbert –Norton et al Conservation Biology 24, No 3 660-668, acc Oct 14, 2009

2010 Society for Conservation Biology

2. Effects of Residential Development on Forest-Dwelling Neotropical Migrant Songbirds Lyle E. Friesen et al. Wiley-Blackwell Society for Conservation Biology

Gryning vid Sallhagsudden, Södra Bergundasjön.

Foto: Johannes Rydström

“Växjö som miljökommun borde inte göra så här; man försämrar situationen för svensk miljövård. Det är absolut inte att rekommendera att bygga så här nära ett reservat. Forskning pekar på att reservat av den här typen kan försämrats och att arterna inte kan överleva.”

Inventering 2011

I år har det under tiden april-juni gjorts en häckfågelinventering i Bokhultet.

Jämfört med de inventeringar som gjordes 1986–1987 har drygt 20 arter, det vill säga närmare **en tredjedel av de inventerade arterna försvunnit!** Just nu bearbetas materialet och analyserna är ännu inte färdiga. Men den negativa trenden är odiskutabel!

I omedelbar närhet av Natura2000-området Bokhultet har de senaste åren utförts och pågår flera exploateringar: Biskopshagen, Vallen och Lilla Vallen. Vägen mellan Söderleden och Sundet som tidigare var en grusväg har asfalterats och samtidigt breddats. Den förbättrade vägstandarden har medfört att vägen utvecklats till en matarled med en alldeles för hög trafikintensitet. Detta i sin tur har lett till försämrade naturupplevelser och sannolikt även till en negativ inverkan på flera arter som till exempel fåglar och lavar.

Det är viktigt att komma ihåg att Bokhultet i första hand inte är bildat för att bli ett stort fritidsområde med lättillgänglighet som främsta mål. Det övergripande syftet med bildandet av Natura2000-områden är styrt av EU:s mål att hejda den accelererande biotopförstörelsen och den därmed följande biologiska utarmningen (3). För Bokhultet gäller att Sverige och Växjö kommun har förbundit sig att skydda ett antal hotade och viktiga biotoper så att dess befintliga arter ska kunna fortleva i livskraftiga bestånd.

Hitintills har miljökonsekvensbeskrivningarna bara gjorts för varje enskilt exploateringsområde. Därför är det hög tid att införliva aktuella exploateringsområden i bedömningen, det vill säga Bäckaslöv med pågående och redan gjorda exploateringar.

Enligt Naturvårdsverkets anvisningar för bevarande av Natura2000-områden ska det göras en miljökonsekvensbeskrivning enligt den så kallade kumulativa aspekten, det vill säga hur effekterna blir av samtliga planerade verksamheter inom och i omedelbar närhet av dessa områden. En sådan måste göras för att få en totalbild av effekterna på reservatet och för att miljökommunen Växjö inte ska riskera att bryta mot Miljöbalkens bestämmelser och EU-direktiven som införlivats med svensk lag. Så här skriver Naturvårdsverket (4) :

Vindstilla morgon vid Södra Bergundasjön.

Foto: Johannes Rydström

3. Europarådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vild vilda djur och växter. Se även artikel 6 0 och 10

4. 2011-05-13 Naturvårdsverket | Swedish Environmental Protection Agency

”Natura 2000-prövning...

Verksamheter eller åtgärder *inom eller i anslutning* till ett Natura 2000-område som kan ha en *betydande påverkan på miljön* kräver tillstånd (7:28 a § MB).

Påverkan ska bedömas *tillsammans* med andra pågående eller planerade verksamheter.

Prövningen ska utgöra en *allmän riskbedömning* av verksamheten/åtgärden (inte bara med fokus på naturtyper och arter som är upptagna för området).

Tillstånd får bara lämnas om de skyddade naturtyperna inte skadas och bevarande av de arter som listas i direktiven *inte hotas* (7:28 b § MB – dispensmöjlighet saknas).

’Nolltolerans’ vad gäller negativ påverkan/skada.”

Som ett exempel på hur strikt störande verksamheter ska bedömas nämns:

Waddenzee- domen (C-127/02)

”... skall godkänna denna verksamhet först efter att ha försäkrat sig om att det berörda området inte kommer att ta skada av den. Så är fallet när det ur ett vetenskapligt perspektiv inte föreligger några rimliga tvivel om att verksamheten inte kan ha en skadlig inverkan.”

Sammanfattningsvis vill vi poängtera att det inte råder några som helst tvivel om att en placering av hus i omedelbar anslutning till reservatet kommer att ha en betydande negativ inverkan på reservatet. En anpassning när det gäller placeringen av hus i närheten av reservatet borde kunna göras utan att nämnvärt försämra Växjös expansionsmöjligheter. På så sätt skulle man avsevärt förbättra möjligheterna till att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för Bokhultet, vilket kommunen åtog sig att göra när man bildade reservatet.

Vi anser att om Växjö ska leva upp till den höga ambitionen att vara ”Europas Grönaste Stad” måste vi uppfylla våra internationella löften och inte bryta mot EU:s gemensamt fattade direktiv, Miljöbalken och Naturvårdsverkets anvisningar om hur Natura2000-områden ska förvaltas. Vi måste sluta betrakta Bokhultet som en bromskloss för stadens utveckling om Gröna Växjö ska vara ett trovärdigt föredöme. Istället måste vi ta tillvara på allt det positiva som tillgången till det här fantastiskt fina området erbjuder.

Detta kräver ett aktivt bevarande, vilket exempelvis skapandet av ”Biparadiset” är ett utmärkt exempel på. Inte minst för våra kommande generationer kan det i framtiden bli en unik och ovärderlig tillgång!

**Växjö Fågelklubbs styrelse
gm Christer Wendeler**

BOKTIPSET

”Korparna” av Tomas Bannerhed, Svante Weyler Bokförlag

Till alla fågelskådare och bokmalar vill jag tipsa om att läsa boken ”Korparna ” av Tomas Bannerhed. Författaren, som i slutet av förra året utsågs till Augustprisvinnare för sin debutroman, är uppväxt i småländska Uråsa och detta tillsammans med titeln gjorde mig mycket nyfiken på boken.

Boken handlar om tolvåriga Klas uppväxt på den småländska landsbygden under sjuttioalet. Familjen driver ett mindre jordbruk med tillhörande slit och oro för skörd, väderlek och småbrukets framtid. Fadern är dessutom psykiskt sjuk vilket inte underlättar situationen. Klas ser sin fader sakta men säkert brytas ner av alla vedermödor. Själv flyr Klas in i fåglarnas värld där han slipper tänka på faderns krav och besatthet. Här kan han istället fördjupa sig i gulärlans taxonomi eller gökens fascinerande häckning. När den vackra Stockholmstjejen Veronica slår sig ner i byn ordnar han till exempel en ”nattsångardate” som leder till närkontakt med rördrommen. Fåglarna är ständigt närvarande hos Klas och blir till hans räddning undan den tunga stämning som råder hemma.

Genom de vackra miljöskildringar som genomsyrar boken är det lätt att inbilla sig att Djurle myr och Lidhemssjön fått stå som förebild. Bannerhed beskriver ett småländskt landskap där man verkligen känner igen sig. Som fågelskådare är det också väldigt trevligt att läsa om alla träffande och vackra beskrivningar av alla de småländska fågelkaraktärer som vi själva stöter på ute i fält. Språket i boken är spännande och annorlunda utan att vara svårt. Det här var en mycket positiv överraskning och för mig något av det bästa jag läst på länge!

Therese Petersson
20

*Korparna får rollen som olycksfågel i boken ”Korparna”.
Foto: Christer Wendeler*

TACK till de personer som bidragit med material och bilder till det här numret av Lommen. Om du blir sugen på att skriva några rader till tidningen och på så sätt hjälpa oss med material är ni välkomna att skicka materialet till: Therese Petersson med e-post: teleborg71@yahoo.com

Manusstopp för Lommen nr 160 är den 31 mars 2012
Therese Petersson, Redaktör

*Nu börjar snart kniporna
att få vårkänslor!*

Foto: Christer Wendeler

TUBKIKARNA

Ja, du läste rätt. Det skall vara plural! Fågelklubben har nämligen köpt in ännu en tub för utlåning. Den nya tubkikaren är den lilla Kowan - Kowa 611 med ett zoomokular 20-40 x. Det är en mycket lätt och smidig tub som vi köpt med tanke på vår ungdomssatsning. En tub som man klarar av att bära även om man är mindre. Den gamla tuben, en Kowa TSN - 1 med ett 20 ggr vidvinkelokular, har vi givetvis kvar. Vill du låna någon av klubbens tubkikare, så bokar du och hämtar hos Ola Bondesson, Plogvägen 105 4tr. Du kan boka och låna dem när som helst, undantaget är när klubben har sina exkursioner, då anser vi att tubarna skall vara med på dessa. Ring Ola på tfn 76 86 29 eller skicka ett mail till ola.bondesson@tele2.se om du vill låna dem!

Stjærtmes

*Foto: Christer
Wendeler*

*Glöm inte bort att hänga ut mat
till fåglarna nu när vintern har
gjort entré på allvar!*
